

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลาง ภาษาหนึ่งที่ใช้ติดต่อสื่อสารระหว่างชาติต่างๆทั่วโลก และได้เข้ามามีบทบาทต่อชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยเสมอมา จะเห็นได้จากการที่ประเทศไทยใช้ภาษาอังกฤษในฐานะสื่อกลาง สำหรับติดต่อสื่อสารกับชาวต่างประเทศมาโดยตลอด ไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง เศรษฐกิจ การค้า การศึกษาและการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในสถานการณ์ปัจจุบันของประเทศ ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของโลก ที่มุ่งไปสู่ กระแสโลกาภิวัตน์ และการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยที่เน้นไปสู่ธุรกิจอุตสาหกรรมและนานาชาติได้ก่อให้เกิดกระแสเรียกร้องต้องการต่อสถาบันในสังคมไทย ให้เปลี่ยนแปลง ปรับปรุง พัฒนาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงนี้ นับแต่สถาบันทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการศึกษา (ไพฑูริย์ สีนลรัตน์, 2540) โดยทางด้านการศึกษานั้นได้มีการเคลื่อนไหวขึ้น ดังจะเห็นได้จากการสำรวจข้อคิดเห็นสาธารณชน เรื่อง "โฉมหน้าใหม่ของการศึกษาไทยควรเป็นอย่างไร" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการทำงานของคณะศึกษาโครงการ "การศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์ สู่อุทิศก้าวหน้าและความมั่นคงของชาติในศตวรรษหน้า" โดยมีการรวบรวมพลังความคิดรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เรื่องการศึกษาของชาติ ผลการสำรวจปรากฏว่า ประชาชนลงความเห็นว่าเด็กไทยควรรู้ภาษาอังกฤษและใช้การได้อย่างคล่องแคล่วและเห็นว่าควรกำหนดให้วิชาภาษาอังกฤษ เป็นวิชาบังคับในระดับประถมศึกษา (เอกสารการสัมมนาในระดับชาติ เรื่อง ยุทธศาสตร์การศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์, 2538) เป็นการแสดงให้เห็นชัดเจนว่าการจัดการศึกษาที่มีมาแต่เดิมนั้นไม่เป็นการเพียงพอ การศึกษาจึงต้องเพื่อการแข่งขันในระดับนานาชาติมากขึ้น ดังนั้นบทบาทของภาษาอังกฤษ จึงทวีความสำคัญและจำเป็นต่อชีวิตคนไทยในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับที่ จอห์น ไนสบิทท์ (John Naisblitt) (อ้างถึงในความฝันของแผ่นดิน, 2540) ที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษ ไว้ในหนังสือ Global Paradox ว่าภาษาอังกฤษจะกลายเป็นภาษากลางในการสื่อสาร ของมวลมนุษย์ ด้วยเหตุผลต่อไปนี้

1. ปัจจุบันมีคนพูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาประจำชาติ หรือเป็นภาษาที่สองหรือเป็นภาษาต่างประเทศถึง 1,000 ล้านคน
2. ร้อยละ 60 ของรายการวิทยุในโลกนี้ออกอากาศเป็นภาษาอังกฤษ
3. ร้อยละ 70 ของไปรษณีย์ภัณฑ์ในโลกต้องจำหน่ายเป็นภาษาอังกฤษ
4. ร้อยละ 80 ของข้อมูลที่เกิดขึ้นอยู่ในคอมพิวเตอร์ถูกบันทึกลงเป็นภาษาอังกฤษ

จากการที่ได้ศึกษาความเป็นมาเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยทำให้ทราบว่า ประเทศไทยได้มีการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอย่างเป็นระบบมาเป็นเวลากว่าหนึ่งร้อยปี ตั้งแต่มีพระราชบัญญัติการสอบวิชาพุทธศักราช 2433 หลักสูตรภาษาอังกฤษ ได้รับการพัฒนาและปรับปรุงไปตามกระแสความต้องการของสังคม และตามพัฒนาของวิทยาการเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษามาโดยตลอด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2539) จะเห็นได้จากอดีต ที่ใช้แผนการศึกษาชาติ 2503 ภาษาอังกฤษจัดเป็นวิชาบังคับวิชาหนึ่งในหลักสูตรประถมศึกษาตอนปลาย โดยให้เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 7 มีเวลาเรียนสัปดาห์ละ 3-5 ชั่วโมง และหลังจากที่ได้จัดการศึกษาตามหลักสูตรพุทธศักราช 2503 มาเป็นเวลากว่า 10 ปีได้มีการติดตามผลการใช้หลักสูตร ทำให้ทราบว่าไม่ได้ผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ได้เกิดข้อวิจารณ์เกี่ยวกับผลการจัดการศึกษา ตามหลักสูตรพุทธศักราช 2503 หลายประการ เมื่อมองจากสภาพปัญหาในขณะนั้นและจากการดำเนินงานด้านการศึกษาที่ผ่านมา ทำให้ต้องแก้ไข เปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ผ่านมามีข้อบกพร่องและพบปัญหามากมายที่เป็นเหตุให้ การเรียนการสอนภาษาอังกฤษไม่ได้ผลเท่าที่ควร ดังที่ ศรีวิชัย สุวรรณกิติ 2520 ได้แบ่งปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในช่วงเวลาดังกล่าวดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับตัวครู ครูมีความรู้ทางด้านเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษไม่แม่นยำพอ ขาดความพร้อมที่จะสอน ขาดความรู้ด้านวิธีสอนที่ถูกต้อง และไม่มีความมั่นใจในตัวเอง ขาดการใช้จิตวิทยาในการสอน
2. ปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียน นักเรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อครู จำนวนของนักเรียนแต่ละห้องมากเกินไป นักเรียนไม่กล้าแสดงออก และไม่รู้จักช่วยตัวเอง ขาดการสนับสนุนจากทางบ้าน และรู้สึกขัดแย้งในการเรียนภาษาสองภาษาพร้อมๆกัน
3. ปัญหาเกี่ยวกับโรงเรียน ลักษณะห้องเรียนของบางโรงเรียนไม่เหมาะสมกับการสอนภาษาอังกฤษ โรงเรียนขาดห้องสมุดและ หนังสือประกอบทางภาษา บางโรงเรียนยังขาดห้องปฏิบัติการทางภาษา หรือผู้บริหารไม่เข้าใจหลักสูตรภาษาอังกฤษดีพอ และมีจำนวนครูไม่เพียงพอ
4. ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรและระบบการศึกษา การตั้งจุดมุ่งหมาย และเนื้อหา ของหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษกับการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในบางด้านไม่คล้องจองกัน หลักสูตร บางเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมกับความเป็นจริงของประเทศ และหลักสูตรภาษาอังกฤษในอดีตไม่ได้คำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนในที่ต่างๆกัน
5. ปัญหาเกี่ยวกับตำราเรียน ขาดการวิเคราะห์วิจัยเกี่ยวกับตำราต่างๆในวิชาภาษาอังกฤษว่าแต่ละเล่มนั้นเหมาะสมหรือไม่ ตำราบางเล่มยังขาดเทคนิคในการเร้าความสนใจของผู้อ่าน เนื้อหาในบางครั้งไม่เรียงลำดับจากเนื้อหาที่ง่ายไปหาเนื้อหาที่ยาก ตำราบางเล่มเน้นหนักไปในด้านไวยากรณ์อย่างเดียว

จากปัญหาหลายประการที่กล่าวมานั้นเป็นผลทำให้ กระทรวงศึกษาธิการมีดำริที่จะยกเลิกการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาเสีย (สุไร พงษ์ทองเจริญ , 2525) ดังนั้นเมื่อมีการประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ซึ่งเปลี่ยนระบบการศึกษาจาก 7 : 3 : 2 มาเป็น 6 : 3 : 3 และกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรประถมศึกษาฉบับพุทธศักราช 2521 ซึ่งเป็นหลักสูตรที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐานให้คงกับสภาพอ่านออกเขียนได้ คิดคำนวณได้ ประกอบอาชีพตามควรแก่วัยและความสามารถได้และดำรงตนเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โครงสร้างเนื้อหาสาระจึงไม่แบ่งแยกเป็นรายวิชา แต่จัดรวมเนื้อหาเข้าด้วยกันเป็นกลุ่มประสบการณ์ และจัดการเรียนให้มีการผสมผสานกันในระหว่างกลุ่มประสบการณ์ต่างๆ ให้มากที่สุด และไม่มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษากำหนดไว้ แต่กำหนดให้วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาเลือกในระดับชั้นมัธยมศึกษาแทน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2526) ซึ่งก่อให้เกิดปฏิกิริยาต่อต้านและคัดค้านจากบุคคลภายนอกวงการสอนภาษาอังกฤษและบรรดาสื่อมวลชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ปกครองพากันเรียกร้องอย่างมากให้สอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาต่อไป (สุไร พงษ์ทองเจริญ , 2525) เนื่องจากภาษาอังกฤษเป็นวิชาภาษาต่างประเทศที่เป็นวิชาบังคับในระดับประถมศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ขึ้นไปมาเป็นเวลานานแล้ว ในที่สุดกระทรวงศึกษาธิการจำต้องยอมตามกระแสโดยมีคำสั่งให้เพิ่มเวลาเรียนวิชาภาษาอังกฤษในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 อีกสัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง โดยให้เริ่มการสอนตั้งแต่ปีการศึกษา 2525 เป็นต้นไปโดยจัดให้เป็นวิชาเลือกในกลุ่มประสบการณ์พิเศษ และมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษจากแบบเดิมที่เคยใช้ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2503 ถึง พ.ศ. 2523 จากวิธีการเดิมที่สอนแบบเน้นไวยากรณ์และแปล (Grammar Translation Approach) มาเป็นแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) เพื่อให้สนองความต้องการการใช้ภาษาอังกฤษของสังคมโดยจุดประสงค์ ของการสอนได้เปลี่ยนจากการให้เด็กรู้เกี่ยวกับภาษามาเป็นการให้เด็กได้ฝึกใช้ภาษาให้ถูกต้องกับวัยในสถานการณ์ต่างๆ โดยมีแนวการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ในปี พ.ศ. 2533 กระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้กรมวิชาการดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 ขึ้น โดยกรมวิชาการได้ติดตามและประเมินการใช้หลักสูตรของหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง ผลการประเมินพบว่าหลักสูตรดังกล่าวยังไม่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสภาพเศรษฐกิจ สังคม และความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จึงได้มีการปรับปรุงหลักสูตรประถมศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมขึ้นอีกครั้งหนึ่ง เรียกว่าหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) ในส่วนของวิชาภาษาอังกฤษนั้น หลักสูตรบรรจุให้เป็นวิชาเลือกในกลุ่มประสบการณ์พิเศษโดยมีจุดประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียนได้มีความรู้และทักษะในการฟัง พูด

อ่าน และเขียน อันจะช่วยนักเรียนให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้ตามวัย และ ศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ , 2533)

ในปี พ.ศ. 2538 กระทรวงศึกษาธิการโดยนายสุวิช รังสิตพล เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงฯ ได้ประกาศนโยบายปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการขึ้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการปรับปรุงการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ โดยการเลือกสรร เปลี่ยนแปลง และเพิ่มเติมแนวทางการดำเนินงานที่มีอยู่เดิม ด้วยความคาดหมายว่าจะสามารถแก้ไขปัญหา และอุปสรรคที่มีอยู่เดิมให้เบาบางลงหรือหมดไป และสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ บรรลุถึงจุดมุ่งหมาย ให้มีการเปลี่ยนแปลงและเริ่มการแก้ไขปัญหาทันทีให้ใช้แนวนโยบายการ ปฏิรูปตั้งแต่ปีการศึกษา 2539 เพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศทางการศึกษาในปี พ.ศ. 2550 โดยมีจุดมุ่งหมายสูงสุดเพื่อให้ประชาชนไทยมีศักยภาพในการพัฒนาตนเอง ให้มีคุณภาพชีวิต ที่ดีและพัฒนาประเทศชาติให้สามารถอยู่ในสังคมโลกอย่างเป็นสุข โดยมีแนวทางการดำเนินงานใน 4 ด้านคือ

1. การปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษา
2. การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา
3. การปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน
4. การปฏิรูประบบบริหารการศึกษา

จากแนวนโยบายปฏิรูปการศึกษา มีแนวดำเนินงานซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเกิดขึ้น กล่าวคือ ในส่วนของการปฏิรูปหลักสูตรและ กระบวนการเรียนการสอนนั้น ได้ระบุให้มีการปฏิรูปการเรียนรู้อังกฤษต่างประเทศ โดยให้ นักเรียนมีโอกาสพัฒนาการเรียนรู้อังกฤษตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (กระทรวง ศึกษาธิการ , 2539) ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2538 ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงมอบหมายให้กรมวิชาการ ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรและการ จัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของการปฏิรูปการศึกษาที่ ต้องการให้ประชาชนมีศักยภาพในการพัฒนาตนเอง

พ.ศ. 2539 กรมวิชาการได้ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาอังกฤษขึ้นตั้งแต่ระดับประถมศึกษาปีที่ 1 เรียกว่าหลักสูตรภาษาอังกฤษ พุทธศักราช 2539 เป็นหลักสูตรมุ่งพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร ด้วยภาษาอังกฤษ คือสามารถใช้ภาษาในการเข้าสู่สังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และสามารถสื่อความ โดยใช้ภาษาอย่างถูกต้องตามหลักภาษาเหมาะสมกับสถานการณ์การใช้ ตลอดจนสามารถ ถ่ายทอดวัฒนธรรมไทยสู่สังคมโลกได้ โดยมีโครงสร้างของหลักสูตรจัดแบ่งเป็น 3 ระดับ ตามระดับความสามารถในการใช้ภาษาของผู้เรียนดังนี้

1. ระดับต้น เป็นหลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับผู้เริ่มเรียนในชั้นประถมศึกษา
2. ระดับกลาง เป็นหลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

3. ระดับปลาย เป็นหลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

หลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา จัดให้สอนอยู่ในกลุ่มประสบการณ์พิเศษ เป็นหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับต้น (Beginner Level) จำแนกได้เป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. ภาษาอังกฤษระดับเตรียมความพร้อม (Preparatory Level) กำหนดให้เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตลอดปีการศึกษา
2. ภาษาอังกฤษระดับอ่านออกเขียนได้ (Literacy Level) กำหนดให้เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตลอดปีการศึกษา
3. ภาษาอังกฤษระดับมาตรฐานตอนต้น (Beginner Fundamental Level) ประกอบด้วยภาษาอังกฤษ 1 - 4 กำหนดให้เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตลอดปีการศึกษา

การกำหนดอัตราเวลาเรียนภาษาอังกฤษในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4 ควรกำหนดให้เรียนไม่น้อยกว่า 6 คาบ (120 นาที) ต่อสัปดาห์ และควรกำหนดให้เรียนที่ละน้อย แต่กระจายไปตลอดสัปดาห์ สำหรับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ควรกำหนดให้เรียนไม่น้อยกว่า 15 คาบ (300 นาที) ต่อสัปดาห์และควรกำหนดให้เรียนทุกวัน

(กระทรวงศึกษาธิการ , 2539)

จากนโยบายปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ในส่วนของการปฏิรูปด้านหลักสูตรและกระบวนการสอนการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โดยให้โรงเรียนจัดการสอนภาษาอังกฤษให้แก่นักเรียนได้ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 นั้นเป็นสิ่งที่บุคคลในกลุ่มนักวิชาการและสื่อมวลชนต่างๆให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่ง จึงมีการแสดงความคิดเห็น ออกมาในรูปของบทความตามหนังสือพิมพ์และวารสารต่างๆมากมายอย่างต่อเนื่อง ซึ่งพอสรุปได้ว่านักวิชาการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาส่วนใหญ่แล้ว เห็นด้วยกับหลักการที่ว่าควรให้เด็กได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษตั้งแต่เด็ก เพื่อจะได้พัฒนาทักษะการพูดและการใช้ภาษาได้มากขึ้น แต่ยังมี ความไม่แน่ใจกับความพร้อมของโรงเรียน โดยเฉพาะในด้านสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย ด้านความรู้ความสามารถของครูผู้สอน และเกรงจะเกิดความสับสนในการใช้ภาษาของผู้เรียน โดยคิดว่าเด็กในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นวัยเริ่มเรียนจึงน่าจะ得以เรียนรู้ภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาแม่ให้มีพื้นฐานแน่นเสียก่อน แต่อย่างไรก็ตามกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้โรงเรียนต่างๆเริ่ม จัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามแนวทางการใช้หลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2539 ได้ในปีการศึกษา 2539 ตามคำสั่งที่ วก. 458 / 2539 แต่เนื่องจากเป็นหลักสูตรที่จัดทำขึ้นอย่างเร่งด่วนเพื่อให้ทันใช้ใน ปีการศึกษา 2539 ดังนั้นจึงไม่มีการนำหลักสูตรไปทดลองจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนนำร่องการใช้หลักสูตรแต่อย่างใด และเมื่อพิจารณาถึงนโยบายของรัฐบาลและ

ความคิดเห็นของบุคคลกลุ่มต่างๆ ทำให้เกิดข้อคิดว่าสภาพปัจจุบันของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งมีโรงเรียนอยู่ในสังกัดมากที่สุดถึง 31,441 โรงเรียน และกระจายอยู่ทั่วภูมิภาคของประเทศไทยนั้น มีการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้แก่นักเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรที่ได้ยกร่างขึ้นใหม่อย่างไร เพราะการนำหลักสูตรไปใช้จัดการเรียนการสอนในโรงเรียนนั้นเป็นขั้นตอนสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร จึงต้องมีการวางแผนการทำงานอย่างมีระบบ และต้องมีการประสานงานกันอย่างดี ดังที่ แรมสมร อยู่สถาพร (2531) ได้กล่าวว่า การที่จะนำหลักสูตรไปใช้ให้ได้ผลจึงต้องคำนึงถึงจุดสำคัญต่างๆ ดังนี้

1. การประชาสัมพันธ์หลักสูตร ให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ทราบ
2. การจัดเตรียมงบประมาณให้เพียงพอ
3. เตรียมบุคลากรที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารโรงเรียนและครูที่จะต้องนำหลักสูตรไปใช้ในห้องเรียนโดยตรง
4. จัดเตรียมวัสดุหลักสูตรและเอกสารหลักสูตร เช่น ประมวลการสอน แผนการสอน คู่มือครู คู่มือการใช้หลักสูตร หนังสือเรียน คู่มือการประเมินผล และหนังสืออ่านเพิ่มเติม เป็นต้น
5. ให้บริการสนับสนุน ด้านต่างๆ เช่น อาคารสถานที่ สื่อทัศนูปกรณ์
6. จัดโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้ครูผู้สอน
7. จัดเตรียมโครงการประเมินผลและติดตามการใช้หลักสูตร

ปัจจัยต่างๆดังได้กล่าวมา จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่โรงเรียนต้องคำนึงถึง ก่อนที่จะนำหลักสูตรไปใช้จัดการเรียนการสอน นอกจากนั้นนโยบายการสอนภาษาอังกฤษในชั้นประถมศึกษาปีที่เปลี่ยนจากที่เคยเริ่มสอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ลงมาสอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนทั่วไปของรัฐบาลนั้นจัดเป็นเรื่องใหม่จึงมีผู้ให้ความสนใจ และ วิพากษ์วิจารณ์กันมาก โดยต่างมีความห่วงใยและยอมรับกันว่าเป็นเรื่องที่ยากและละเอียดอ่อน เนื่องจากเป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยเท่าที่ผ่านมาั้นพบปัญหาและอุปสรรคมากมาย ดังนั้นการสอนภาษาอังกฤษในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งจัดเป็นการสอนภาษาต่างประเทศให้แก่เด็กในวัยเริ่มเรียน และยังเป็นการสอนภาษาต่างประเทศให้แก่เด็กเล็กจึงถือเป็นเรื่องสำคัญ เพราะการวางรากฐานภาษาใหม่นั้นหากมิได้คำนึงถึงความถูกต้องในการถ่ายทอดให้แก่ผู้เรียนแล้ว จะเกิดปัญหาในการที่เด็กจะจดจำในสิ่งที่ผิดทั้งในด้านการออกเสียง และความเข้าใจตลอดจนการใช้ภาษาให้เหมาะกับวัย การเริ่มต้นปูพื้นฐานที่ไม่มั่นคงย่อมมีผลต่อการต่อยอดของความรู้ต่อไปภายหน้า จะต้องมีการสอนซ่อมเสริมเพื่อแก้ไขสิ่งที่ตรูสอนไว้ผิดๆ แต่แรกแทนที่จะได้ใช้เวลาสอนสอนความรู้ใหม่ต่อไป ดังนั้นจึงน่าสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดเรียนการสอนภาษาอังกฤษในชั้นประถม

ศึกษาปีที่ 1 ในปีการศึกษา 2539 ซึ่งเป็นปีแรกที่เริ่มมีการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2539

เขตการศึกษา 1 มีพื้นที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา 5 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ สมุทรสาคร และ นครปฐม มีโรงเรียนในความรับผิดชอบทั้งสิ้น 841 โรงเรียน และเนื่องจากเป็นพื้นที่ในเขตปริมณฑลจึงได้รับความเจริญใกล้เคียงกับเมืองหลวง สภาพการศึกษา สังคมความเป็นอยู่และการประกอบอาชีพตลอดจนการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน ต้องอาศัยและผูกพันกับเทคโนโลยีใหม่ๆอยู่ตลอดเวลาจึงมีความจำเป็นที่เด็กในเขตการศึกษานี้ควรจะมีความรู้ และได้รับการเตรียมพร้อมเพื่อที่จะสามารถดำรงชีวิตได้ในสังคมปัจจุบันและอนาคต ที่ต้องอาศัยความรู้ที่ก้าวหน้าเท่าทันความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสารต่างๆ ด้วยเหตุนี้ภาษาอังกฤษจึงเข้ามามีบทบาทเกี่ยวข้องอยู่ตลอดเวลา เมื่อกระทรวงศึกษาธิการประกาศให้โรงเรียนต่างๆที่มีความพร้อมสามารถจัดสอนภาษาอังกฤษได้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในปีการศึกษา 2539 และมีการสำรวจความพร้อมของโรงเรียนในเขตการศึกษา 1 เรื่องการสอนภาษาอังกฤษในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่าสามารถเปิดสอนได้ถึง 834 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 99.16 (หน่วยศึกษานิเทศก์, 2539) รายละเอียดแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนโรงเรียนที่รายงานเปิดสอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

จังหวัด	จำนวนโรงเรียน ในเขตการศึกษา 1	จำนวนโรงเรียน สอนภาษาอังกฤษป. 1	คิดเป็นร้อยละ
นครปฐม	256	250	97.66
นนทบุรี	148	148	100.00
ปทุมธานี	178	178	100.00
สมุทรปราการ	148	147	99.32
สมุทรสาคร	111	111	100.00
รวม	841	834	99.16

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับรายงานความพร้อมของโรงเรียนในเขตการศึกษา 1 ทำให้ผู้วิจัยประสงค์จะศึกษาเพื่อเป็นการประมวลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนในเขตการศึกษา 1 ในปีการศึกษา 2539 โดยจะทำการศึกษาข้อมูลจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการเรียนการสอนภายในโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบการสอนภาษาอังกฤษในชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 1 และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะศึกษาในด้านการจัดปัจจัยและสภาพต่างๆภายในโรงเรียน การจัดการเรียนการสอนของ ครูและการสนับสนุนจากภายนอกโรงเรียน ซึ่งผลจากการวิจัยครั้งนี้สามารถใช้เป็นข้อมูลเชิง ประจักษ์ สำหรับเป็นแนวทางให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาได้นำไปใช้เพื่อส่งเสริม พัฒนาหรือปรับปรุงสภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1 ปีการศึกษา 2539 ในด้าน การจัดปัจจัยและสภาพต่างๆภายในโรงเรียน การจัดการเรียนการสอนของครู และการสนับสนุนจากภายนอกโรงเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ฉบับพุทธศักราช 2539 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1 ปี การศึกษา 2539 ซึ่งครอบคลุมสภาพและปัญหาในด้านต่อไปนี้

1.1 การจัดปัจจัยและสภาพต่างๆภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน

- 1.1.1 การวางแผนเพื่อจัดการเรียนการสอน
- 1.1.2 การเตรียมบุคลากร
- 1.1.3 การจัดครูเข้าสอน
- 1.1.4 การบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน
- 1.1.5 การนิเทศการเรียนการสอน

1.2 การจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน

- 1.2.1 การเตรียมการสอน
- 1.2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- 1.2.3 การใช้สื่อการเรียนการสอน
- 1.2.4 การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน
- 1.2.5 การวัดผลและประเมินผล

1.3 การสนับสนุนจากภายนอกโรงเรียน

- 1.3.1 การสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด
- 1.3.2 การสนับสนุนการเรียนการสอนจากผู้ปกครอง

2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1 ในปีการศึกษา 2539

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

สภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติจริงของโรงเรียน ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในด้านการจัดปัจจัยและสภาพต่างๆภายในโรงเรียน การจัดการเรียนการสอนของครู และการสนับสนุนจากภายนอกโรงเรียน

การจัดปัจจัยและสภาพต่างๆภายในโรงเรียน หมายถึง การที่ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดให้มีหรือให้เกิดสิ่งอันเป็นประโยชน์และเอื้อต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วย การวางแผนเพื่อจัดการเรียนการสอน การเตรียมบุคลากร การจัดครูเข้าสอน การบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการสอน และการนิเทศการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การปฏิบัติของครูในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2539 ในด้านการเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน และการวัดและประเมินผล

การสนับสนุนจากภายนอกโรงเรียน หมายถึง การที่โรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด ในด้านการบริการเอกสารหลักสูตร การบริการสื่อการสอน การพัฒนาบุคลากร การนิเทศติดตามผล และรวมถึงการที่โรงเรียนได้รับการสนับสนุนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษจากผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หน่วยงานต้นสังกัด หมายถึง สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ที่รับผิดชอบดูแลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1

ผู้ปกครอง หมายถึง บิดา มารดา หรือ ผู้ให้การอุปการะดูแล ให้การศึกษาแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1

ปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ หมายถึง สิ่งที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เกิดความไม่สะดวก หรือไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ได้แก่ ปัญหาในการจัดปัจจัยและสภาพต่างๆภายในโรงเรียน ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครู และปัญหาการสนับสนุนจากภายนอกโรงเรียน

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนที่เปิดสอนในระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1 ปีการศึกษา 2539

ครู หมายถึง ข้าราชการครูที่ทำหน้าที่สอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1 ปีการศึกษา 2539

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ข้าราชการครูผู้ดำรงตำแหน่ง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หรือหัวหน้าหมวดงานวิชาการโรงเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1 ปีการศึกษา 2539

เขตการศึกษา 1 หมายถึง พื้นที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา 5 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดสมุทรปราการ และ จังหวัดสมุทรสาคร

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาค้นคว้าเบื้องต้น

1.1 ศึกษา รวบรวมข้อมูล ข่าวสารความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับนโยบายปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ การสอนภาษาอังกฤษให้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากหนังสือพิมพ์ วารสาร และการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการยกวางหลักสูตรภาษาอังกฤษ นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

1.2 ศึกษาหลักการ จุดมุ่งหมาย แนวทางการใช้หลักสูตรภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2539 และเอกสาร ตำรา สิ่งพิมพ์ต่างๆตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรในโรงเรียน การบริหารงานวิชาการ วิธีการสอนภาษาอังกฤษ สำหรับผู้เริ่มเรียน และวิธีสอนภาษาอังกฤษแบบต่างๆ เพื่อใช้เป็นกรอบการวิจัยและสร้าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2. ประชากรและตัวอย่างประชากร

2.1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนภาษาอังกฤษในชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 และผู้ปกครองนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1 ในปีการศึกษา 2539

2.2. การเลือกตัวอย่างประชากร ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ได้ตัวอย่างประชากร จำนวน 510 คน จากโรงเรียน 170 โรงเรียน โดยเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 170 คน ครูผู้สอนภาษาอังกฤษในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 170 คน และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 170 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชนิด ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ และ การทดลองนำไปใช้ โดย เครื่องมือมีลักษณะ ดังนี้

ก. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ชุด คือ

1. แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียน
2. แบบสอบถามสำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
3. แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองนักเรียน

ข. แบบสัมภาษณ์ สำหรับใช้สัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาอังกฤษในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำจดหมายจากบัณฑิตวิทยาลัย ไปขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี นครปฐม สมุทรปราการ และ จังหวัดสมุทรสาคร เพื่อขออนุญาตในการเก็บข้อมูล และขอความร่วมมือในการวิจัยโดยผู้วิจัย ส่งแบบสอบถามบางส่วนไปยังโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรทางไปรษณีย์ ส่วนที่เหลือผู้วิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง รวมแบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 170 ฉบับ ครูผู้สอน จำนวน 170 ฉบับ ผู้ปกครอง จำนวน 170 ฉบับ และ ดำเนินการสัมภาษณ์ ครูผู้สอน จำนวน 17 คน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลทั่วไป และข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละนำเสนอด้วยตารางประกอบความเรียง แบบสอบถามปลายเปิดนำข้อมูลมารวบรวมและเรียงลำดับความสำคัญของข้อมูลแล้วนำเสนอด้วยการบรรยายสรุปด้วยความเรียง แบบสัมภาษณ์นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ เรียงลำดับความสำคัญของข้อมูลแล้วนำเสนอด้วยการบรรยายสรุป

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1 นำไปพิจารณาสนับสนุน ปรับปรุง และแก้ไขอุปสรรค เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย